

این پمفلت کمک می کند اطلاعاتی را در مورد تب تشنج کودک به دست آورید.

تب تشنج چیست؟

تشنج هایی هستند که در اثر تب در کودکان ۶ ماهه تا ۵ ساله ایجاد می شوند. این تشنج همراه با افزایش درجه حرارت بدن بیشتر از ۳۸ درجه رخ می دهد. در برخی موارد استعداد خانوادگی وجود دارد.

- از ۱۰۰ کودک سالم ۶ ماهه تا ۵ ساله در ۳ یا ۵ کودک تب و تشنج دیده می شود.
 - استعداد ژنتیکی در بروز تب تشنج نقش دارد. ولی نیازی به بررسی ژنتیکی وجود ندارد.
 - تشنج ممکن است از چند ثانیه تا بیش از ۱۵ دقیقه طول بکشد.
 - اغلب تشنج ناشی از تب در ۲۴ ساعت اول بیماری تب دار رخ می دهد.
- تب تشنجهای چند نوع هستند:

- اگر تشنج کمتر از ۱۵ دقیقه طول بکشد و یکبار در طول ۲۴ ساعت رخ دهد و علائم موضعی نداشته باشد تشنج ساده گفته می شود.
- اگر یک کودک تب دار طی ۳۰ دقیقه بی هوش بوده و تشنجهای مکرر داشته باشد و یا تشنج بیش از ۳۰ دقیقه طول بکشد تشنج استاتوس یا صرع پایدار ناشی از تب گفته می شود.

چه عوارضی ممکن است در آینده برای کودکم به وجود بیاید؟

- در صورتی که تشنج کودک شما کمتر از ۳۰ دقیقه طول بکشد هیچ آسیبی به مغز کودک وارد نمی شود.
- بنابراین بیماری تب تشنج در آینده روی رشد و درس خواندن کودک شما تاثیری نخواهد گذاشت.
- هیچ مدرکی بر اینکه تب و تشنج ساده (کمتر از ۱۰ دقیقه) بتواند باعث مرگ، صدمه به مغز، صرع، عقب ماندگی ذهنی، کاهش ضریب هوشی و یا مشکلات یادگیری شود وجود ندارد.

آیا همیشه تب باعث تشنج می شود؟

خیر، اگر کودک استعداد ژنتیکی برای تب تشنج داشته باشد ممکن است هنگام تب تشنج کند.

علائم تشنج کودک چیست ؟

کاهش هوشیاری - حرکات پرشی در تمام اندام ها یا اندام های یک سمت بدن - بی اختیاری ادرار - سفتی بدن - انحراف چشمها به بالا - خیره شدن - حرکات سریع چشم - مشکلات تنفسی - کبودی لبها و قفل شدن دهان

در هنگام تشنج کودک چه کاری انجام دهیم؟

- آرام باشید و خونسردی خود را حفظ کنید.
- کودک را روی زمین قرار دهید تا از سقوط کودک جلوگیری شود سپس کودک را به پهلو بخوابانید.
- هر نوع لباس تنگ اطراف گردن را شل کنید.

- اشیاء سفت و خطرناک را از اطراف کودک دور کنید.
- بالش زیر سر کودک قرار دهید.
- از دادن تنفس مصنوعی و عملیات احیاء خودداری کنید.
- تشنج معمولاً در یکی دو دقیقه برطرف خواهد شد.
- بعد از تمام شدن تشنج، کودک تمایل به خواب دارد مانع خوابیدن او نشوید.
- برای متوقف کردن حرکات پرشی، اندام های در حال تشنج را محکم نگه ندارید.
- دندانهای کلید شده کودک را با فشار باز نکنید. چون احتمال صدمه به فک و آسیب به دندانها وجود دارد.
- برای جلوگیری از گاز گرفتن زبان، تکه پارچه یا حوله یا اشیای دیگر لابه لای دندانها نگذارید.

- محکم نگه داشتن، تشنج کودک را متوقف نمیکند. انگشتان خود را در دهان کودک نگذارید.
- روی صورت کودک آب نریزید.
- تا زمان بهبودی کنار کودک باشید.
- برای کمک به تشخیص، می توانید زمان تشنج از حرکات کودک فیلم برداری کنید و به پزشک نشان دهید.



شکل ۱: وضعیت دادن به کودک در حال تشنج



دانشگاه علوم پزشکی

وخدمات بهداشتی درمانی تبریز

مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی کودکان زهرا مردانی آذری

راهنمای والدین

تب تشنج



آموزش سلامت

تهیه و تنظیم: ناهید دهخدا

کارشناس ارشد پرستاری

مشاور: دکتر شادی شیوا

فوق تخصص مغز و اعصاب

تاریخ تهیه: ۱۳۹۵

آخرین بازنگری: ۱۴۰۴/۰۱

آدرس سایت بیمارستان کودکان زهرا مردانی آذری:

<https://mardaniazari.tbzmed.ac.ir>

آیا نمونه گیری از مایع مغزی نخاعی (LP) لازم است؟

یکی از مهمترین علت تب تشنج، عفونت سیستم عصبی مرکزی است که اگر به موقع تشخیص داده نشود باعث آسیب مغزی کودک می شود و مهمترین راه تشخیص این عفونت، نمونه گیری از مایع مغزی نخاعی است.

آیا نمونه گیری از مایع مغزی نخاعی ال پی (LP) میتواند عوارضی برای فرزندم داشته باشد؟

- عارضه این نمونه گیری خیلی کم دیده شده است.
- اگر پزشک انجام نمونه گیری را لازم میدانند نگران نباشید و آرامش خود را حفظ کنید.
- مطمئن باشید انجام آن به نفع کودک شما است و تاخیر در انجام آن ممکن است عوارض بیشتری داشته باشد.

کودک را چه موقع باید به پزشک ببریم؟

پس از اولین تشنج تب دار، فوراً کودک را به اورژانس بیمارستان کودکان زهرا مردانی آذری یا نزدیکترین مرکز بهداشتی درمانی ببرید.

« این پمفلت به عنوان راهنمای آموزشی والدین می باشد واحد آموزش سلامت تلاش می کند اطلاعات به روز و دقیقی در اختیار بیمار و خانواده قرار دهد

اگر شما اطلاعات بیشتری نیاز دارید حتماً با پزشک کودک مشورت کنید.»
اگر شما توصیه ها یا اطلاعات بیشتری نیاز دارید با شماره تلفن ۳۱۵۹۵۲۴۰ بخش ریه تماس بگیرید.

منابع:

۱. کتاب پرستاری کودکان ونگ ۲۰۲۴

۲. کتاب نلسون ۲۰۲۴

برای کاهش تب چه کاری انجام دهیم؟

- پایین آوردن تب موجب پیشگیری از تشنج نمی شود، ولی برای بهبود ناخوشی کودک کمک می کند.
- اگر تب بالای ۳۸ درجه باشد، باید به کودک استامینوفن بدهید و سپس او را پاشویه کنید.
- پمفلت کنترل تب را بخوانید.

آیا احتمال عود وجود دارد؟

- عود تشنج در دفعات بعدی تب دار شدن کمتر است.
- برای کاهش عود و پیشگیری از عوارض، داروهای تجویز شده را به موقع و مرتب بدهید.

در چه مواردی احتمال عود بالاتر است؟

اگر موارد زیر وجود داشته باشد احتمال عود بیشتر است:

- سابقه خانوادگی
- شروع تشنج قبل از ۱۲ ماهگی
- تشنج با تب کمتر از ۳۹ درجه
- تشنج از نوع پیچیده

آیا احتمال تبدیل به صرع وجود دارد؟

علاوه بر موارد بالا اگر سابقه تاخیر تکاملی یا بیماری عصبی وجود داشته باشد و تب تشنج از نوع پیچیده باشد احتمال تبدیل به صرع وجود دارد.

تب تشنج چه خطری دارد؟

تب تشنج می تواند به علت عفونت سیستم عصبی مرکزی یا عفونت در سایر نقاط بدن باشد. بنابراین مراجعه به مراکز درمانی جهت بررسی علل عفونت ضروری است.